

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegkört és nyilttér 1.50 dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. augusztus 18.

33. Szám.

Emelkedett-e Murska Sobota az utolsó évtizedben?

Kissé nehéz e kérdésre hirtelen válaszolni. Ha a vagyonosodást vesszük „emelkedés”-nek, akkor alighanem nemmel kell felelni; ellenben, ha az új házak építését vesszük zsinórmértékül, azon esetben talán igent kell mondani. Ámde az új házak építése a jelzett időszakban nem oly rendkívüli jelenség. Ugyanis építési sztágnáció után — amely szünetelést a világháború okozta — egy periodus szokott jelentkezni, amelyben az építkezések egymást követik. Ez tehát egész Európában rendes és természetes folyamat. Az építkezést részben kikényszerítette a Muráig víztereszkek nélkül épített ormozi vasuti töltés okozta árvíz is, amely több házat rombadöntött és megromgált. Az építkezéseket elősegítheti az állam is középületek építésével, amely esetben a városban értéksziporodás van. Az építkezés mértékmérőnek csak akkor vehető, ha az a meggazdagodás szüleménye. Vagyis nem a roskadozók helyébe építtetnek az új házak. Ilyen nálunk igen kevés épült. Az adósággal építettek stb. apró faházak egykori uradalmi telkeken, nem jelei a vagyonosodásnak. Általános vagyonosodás csak akkor jelentkezhetik, ha a város és annak vidékének exportja pénzürtékben (jobb minőségű áru) megnagyobbodik, avagy az áru, a termény megszaporodik. Sem az egyik, sem a másik nálunk nem volt, sőt annak lehetőségét megakasztotta a két vasuti vonal (Körmend és Rédcics) megszakítása! *Vasut, vasut és vasut kell egy vidék megvagyonosításához, fejlődéséhez, „emelkedéséhez”.* De ez még nem elég, hanem *olcsónak kell lenni a vasutnak és a fuvarnak, szóval a közlekedési eszközöknek olcsónak kell lenni.*

Lehet-e talán az „emelkedés” a vasuti vonalak és a rajtuk közlekedő vonatok számának megszaporodásában felfedezni? A körmendi vonalunk, amely hasznosító volt (hiszen naponta csak személyvonat négy pár, tehát 8 közlekedett rajta, a rédcicsin is kb. ugyanennyi futott) már megvolt tiz év előtt is. Ebben emelkedés nem észlelhető, mert ez a vonal megszakított és csak en-

nek helyettesítésére építtetett az ormozi, ámde csak hárompár személyvonattal. A püspök vonat inkább tehervonatnak számít. Egyetlen és gyengített és drágább vonalunk van, amely bennünket a világgal összeköt.

Csakis a kereskedők azok, akik itt azért mutathatnak fel pluszt, mert a határ lezárással Radkersburg konkurenciájától estek. Ugyanis annak előtte Tisínától Gornja Lendaván át vont vonaltól nyugatra eső lakosság a közelebbi Radkersburgban vásárolt. Ezek most Murszkába kénytelenek jönni. Ugyanazon beszámolás alá esnek a szentgottthárdi járásból idecsatolt községek lakosai, akik annak előtte Gyanafalván, Szentgottthárdon, Körmenden vásároltak. Erre az előrelátott nem éppen nagyon kövér pluszra a kereskedők száma Murszkában a mértéken felül megszaporodott olyannyira, hogy már-már tulsziporodás volt. Több kereskedő fizetőképtelen lett. A kereskedők e forgalomtöbblete még nem jelent *általános* „emelkedést” (gazdagodást) és ezt nem is lehet bizonyos változásoknak tulajdonítani, hanem csakis az osztrák határ lezárásának, ami egyébképpen is megtörtént volna. Ha pedig egész Prekmurjét tesszük a vagyonosodást mutató mérleg serpenyőjébe, nagyon valószínű, hogy az ellenkező oldalra billen a mérleg. Még soha annyi kivándorlás, munkanélküliség nem volt, mint ez utóbbi időben. A kiadások, a nem jövedelmező kiadások nagysága ijesztően emelkedett annak ellenére, hogy sem az olcsó komfort, sem a kultura egy hajszálnyival sem jobb, illetőleg előbbrehaladott. A gyerek ugyanaz maradt aki volt, éppencsak hogy egy kicsit nagyobbra nőt a teste, a zsebe azonban csak akkora maradt amekkora volt annak előtte, sőt a feje is.

Ezt a körülményt annyiból látjuk most jobban, mert a vilány talán erősebben világít, amint ahogyan az állomáson kint levő petroleum izzólámpák hajdanában itt benn világítottak. Ezzel a vagyon nem emelkedett Prekmurje javára, mert ezen komfort drága és annak fenntartási

és anyagi ára nem marad itt. Kívül huj-huj, de hogy belül és a zsebekben hogyan van és hogy a lakosság vagyona, hogyan oszlik meg Murszka Szobota régi és új lakossága között és hogy a vidék előnyére vagy hátrányára van-e a tiz évi viszony, amely Murszka Szobota és vidéke között fennáll, azt megvilágítani csakis az állatösszeírás alapján lehetne megközelítőleg. A föld ugyanaz maradt, de az erdők díszre nagy részben eladatott. Fánk alig van, de nincs helyette pénzünk sem. Szegényedtünk; nem emelkedtünk.

Politikai hírek.

Hága. A kormány konferencián oly nagy ellentétek jelentkeztek, melyek kiegyenlítése nehézségekbe fog ütközni. *Cheron* francia pénzügyminiszter bizonyítja, hogy a Young-egyezmény nekik rosszabb, mint a Dawes-tervezet. Mégis a Young-egyezmény osztatlan egész, melyet teljes terjedelmében és változatlanul kell elfogadni. *Titulescu* londoni román követ kijelenteti, hogy a kisebb államok éppen úgy nem járulhatnak hozzá a részesedési arány csökkentéséhez, mint Anglia. Romániának háborus adósságai nagyobbak, mint amennyit a jóvátételtől kap. *Ulrih* portugál nemzeti bank kormányzója, *Mosconi* olasz pénzügyminiszter csatlakozik az előtte szólóhoz. Rettenetes feltűnést keltett az a feltett kérdése: nem olyan-e a helyzet, hogy a jóvátételi szakértőket újabb konferenciára kelljen összehívni? *Stresemann* német külügyminiszter bejelenti, hogy a német delegáció a konferencia pénzügyi bizottságban, ő pedig a politikai bizottságban minden erejükkel azon lesznek, hogy a *politikai kérdéseket is a szőnyegre hozzák és hogy a konferencia eredményes legyen; a multat likvidálni, az államok közti barátságot megalapozni kell.*

A holland kormány a delegációk vezetőinek tiszteletére estélyt adott, amelyen *Stresemann* nem vet részt (kissé gyengélkedett) feltűnő volt, hogy *Snowden* angol kincstári kancellár az egész estét félrevonulva töltötte *Hilferding* német pénzügyminiszterrel és *Schacht* dr. német birodalmi

bankelnökkel. *Snowden* magatartása sok gondot okoz a franciáknak és ezért ők azt akarják, hogy *Macdonald* angol miniszterelnök jöjjön Hágába. Csütörtökön *Briand* és *Stresemann* beszélgettek arról, hogy a Rajnavidék ellenőrzését a kiürítés kérdésével egyszerre tárgyalják vagy külön. A Saar vidék kérdése külön lesz tárgyalva. A francia lapok örülnek, hogy Angliát kivéve valamennyi állam csatlakozott a *Young* tervezet ratifikálásához. *Sauerwein* a *Matin*ban azt írja, hogy *hágai értekezlet horizontja setét.*

A hágai konferencia munkaprogramját elfogadták és a Rajnavidék kiürítése kérdésének tanulmányozására bizottságot küldtek ki. A *Daily Herald* munkatársa *Snowden*del beszélgetett, aki azt mondotta, hogyha a konferencia kudarcot vallana, azért nem lehet Angliát felelősségre vonni, vagy felelőssé tenni. Az a tény, hogy őt hatalom van egy ellen, nem azt jelenti, hogy feltétlenül az őtnek van igaza. A franciák blöffnek tartják *Snowden* fellépését, mire az angol pénzügyminiszter így válaszolt: „Ha ilyen feltevésekkel áztatják magukat, akkor nem marad más hátra, mint megvárni a fejleményeket.”

Macdonald sürgönyözött *Snowden*nek „A hágai pénzügyi bizottság súlyos hibát követne el, ha nem látná be végre, hogy a pénzügyi szakértők jelentése módosításra szorul, mert csak akkor teljesíthetné minden ország követelését. Pártoktól és csoportoktól függetlenül egész Anglia egyhangulag helyesli az Ön magatartását stb. Az Ön társai a pénzügyi bizottságban be fogják látni, hogy olyan helyzettel állnak szemben, amikor a fair play legelemibb szabályai két állam között arra kényszerítenek, hogy a *Young* tervezet bizonyos javaslatait meg kell változtatni stb. Nemcsak a pénzügyi, hanem a politikai szempontokból is kívánjuk ennek a konferenciának sikerét, azonban a megegyezés érdekében elmentünk a legvégsőbb határig stb.

Szóval kilátástalanná vált a hágai konferencia.

Orosz-Kína. Az oroszok a mandzsuriái határ mentén, megkezdték a hadműveleteket nagyobb katonai erők őszpontosí-

tásával. 32 orosz katonai repülő jelent meg Pregranicsnaja kínai határváros felett. Az orosz határon husz orosz páncélos autó Mandzsuri város felé irányított ágyucsovekkel vonult fel. A kínaiak nem hiszik, hogy az oroszok támadásba mennének. A keletkínai vasutak mentén sűrűn ismétlődő merényletek következtében kihirdették az ostromállapotot. Carbin közelében egy tehervonatot a levegőbe röpítettek. Egy másik tehervonatot meg kiskiklattak, mert az egyikoldali sint felszedték. Sokan megsebesültek. A kínai hatóságok kétszáz orosz munkást letartóztattak csak azért, mert a keletkínai vasutaknál sztrájkba léptek.

Az udvari miniszter hétfőn este Blédbe utazott és néhány napig ott marad.

Tépett rózsa.

Oly néma hallgatag minden — az fáj,
Midőn felettünk sötét felleg jár.
Remegve várjuk, hogy mit hoz reánk?
Pusztulást, vagy áldást te jó Atyánk?
Mikor vihar tőlünk jó messze száll,
Lehajtja szirmát tépett rózsa száll.

A könnyek hullanak szemünkből ott;
Hol a szép rózsafa viritott.
Fáj a lelkem mikor arra járok,
Rózsafánál zokogva megállok.
Ne hervadj el! — Ugy mint régen,
A keblemen nyiló rózsád égjen!

Gyöngyharmat száll árva rózsafára,
Beteg tőnek szép lesz koronája.
Már nem sírok, mosolyog az ajkam,
Nem hervad el az én rózsá szálam.
A vihartól nem fél többé soha,
Erős vagy már szegény „tépett rózsa.”
KÖNYE DEZSÓ.

HIREK.

HETI NAPTÁR

AUGUSZTUS 31 nap. 34. hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
18 Vasár.	F. 13. Ilona cs.	F. 12. Ilona
19 Hétfő	Lajos pk.	Huban
20 Kedd	Bernárd	Bernard
21 Szerda	Ch. Francis.	Sámuel
22 Csüt.	Timót vt	Menyhért
23 Péntek	Beniti Fülöp	Falkas
24 Szomb.	Bertalan ap.	Bertalan

Vásárok:

Aug. 18. Sv. Jelena (Pertoča), 19. Hodos, Mursko Sredisce, 21. Dokle-zsojve, 22. Sv. Jelena pri Csakovci, 24. Murska Sobota.

Időjárás:

Kezdetben forró apró lecsapodással, később éjszakai hőesések.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	200—
"	Rozs	"	180—
"	Zab	"	200—
"	Kukorica	"	250—
"	Köles	"	200—
"	Hajdina	"	220—
"	Széna	"	40—50
"	Bab cseres.	"	600—
"	vegyes bab	"	400—
"	Krumpli	"	80—150
"	Lenmag	"	600—
"	Lóhermag	"	2400—
Bika	—	8—	9-50 —
Üsző	7—	7-50	8-50 9—
Tehén	4—	5—	6— 8—
Borju	—	—	12— 12-50
Sertés	—	—	15— 15-75
Zsir I-a	—	—	29— 30—
Vaj	—	—	35—40
Szalonna	—	—	23— 25—
Tojás 1 drb.	—	—	—80

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9-127 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt 5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.) „ „ 4900 „
100 Márkáért „ „ 1320 „
100 Frankért (Páris) „ „ 215 „
100 Pengőért „ „ 990 „
100 Schil. (Bécs) „ „ 798 „
100 Cseh kor. „ „ 168 „

Vissza Amerikából lég-hajón.

(Emlékezés a m. évi utjára.)

A nagy léghajó, — a Graf Zeppelin feladatát fényesen megoldotta. Az Océán felett megtette a nagy utat Európából Amerikába és onnan szerencsésen vissza is.

Mikor a nagy Jókai a „Jövő század” című regényét megírta, egyik akkor élő, híres kritikus azt mondta neki: „Móric, ezeket az ostobaságokat ki ne nyomasd ám!” Hát bizony a jó bácsika ma nem tehetne egyebet, minthogy maga is bele ülne abba a nagy bolondságba — a Zeppelinbe — s ő is megjárna a légi utat vele, ami ma már nem bolondság, de talán már nem is olyan nagyon csodálatos!

Már most Eckener doktornak is könnyű mikor megvan a jó Zeppelinje! Az első ut, Európából Amerikába 112 óráig tartott s ezen idő alatt a léghajó 9926 kilométernyi utat tett meg. Erre az utjára a léghajó októ-

ber tizenegyedikén reggel indult el Fridrichshafenből s a Lakehursti repülőtéren szállott le száztizenkét óra múlva Amerikában.

Az amerikaiak végtelen lelkesedésükben azt akarták, hogy dr. Eckener látogassa meg a nagyobb városokat, vagyis, hogy szálljon el a léghajóval azok felett. Nem igen volt kedvező az idő s azért ezek a körutazások elmaradtak. Ám lehet, hogy Eckener doktort inkább a nagy igyekezet sarkalta arra, hogy idejét ne fecsérelje Amerikában szórakozásokra, — amik neki csak terhére voltak, hanem mielőtt vissza utazhasson Európába, hogy nagy utjának másik felét is befejezze s így bámulatos feladatát tökéletes eredménnyel bevégezze.

Miután a léghajón esett hibáit kijavították, doktor Eckener német alaposággal röviden határozott, hogy vissza utaznak, haza! A léghajó el lett látva minden szükségességgel, felvettek husz utast s a postát, azután utra készen starthoz állott a léghajó.

— király **Öfelsége** legkegyesebben elfogadta a f. hó 18.-án megtartandó a megszállás tízéves évforduló ünnepélynek védnökségét. A király kiküldöttel fogja magát képviseltetni.

— **A szabadságáról** visszaérkezett jó pár nappal előbb mielőtt az letelt Lipovsek Gáspár ur murszka-szobotai járási főnök. Amidőn nagyon örvendünk a viszontlátásnak, sok erőt kívánunk a teendőinek őszinte és jóságos elintézéséhez.

— **Dr. Pintér Miklós és dr. Fleck Frigyes** muraszombati ügyvédek társultak, a közös irodát dr. Pintér házában folytatják.

— **Két diákleányt** teljes el látásra elfogadnék lelkiismeretes gondozásból biztosítva lenne. Továbbiakat személyes megbeszélés révén Sokál Irma Alekszandrova utca 109. alatt.

— **Himen.** Dr. Kúhár Sándor, a ptuji közkórház főorvosa, örök hűséget esküdött Zupančič Slavica magánzónőnek Krčevináról Ptuj mellett. Gratulálunk!

— **Dr. Pintér Nikolaj in dr. Fleck Friderik,** odvetnika v Murski Soboti sta združila svoji pisarni in se nahaja skupna pisarna v lastni hiši dr. Pintérja.

— **Autó és motorbicikli** között majdnem ismét végzetes karambol történt volna a m. szobotai gyógyszertár előtt, a lassu hajtás be nem tartása miatt. Iľju Hartner autójával előirt tempóban haladt a főuton, míg a kroggi utról vezett túrával egy motorkerékpárral majdnem neki szaladt, s csak az autó éber vezetőjének köszönhető a szerencsétlenség elkerülése.

— **A m. szobotai** képviselő testület beadta lemondását. Elfogadására illetékes helyen még nem történt döntés; de valószí-

nű, hogy kis változással a régi képviselőtest. tagok újra ki lesznek nevezve. A lemondás oka nézeteltérés a „proslava” miatt.

— **Öngyilkosság.** Fliszár Pál murska-sobotai órás e hó 9.-én reggel 6 órakor sziven lőtte magát, lassan, félóra alatt elvérzett Öngyilkosságának oka a nagy nyomora, a keresetre való kilátás reménytelensége volt.

— **Róka Gábor** gazdálkodó hodosi lakos vasárnap délután felakasztotta magát a szomszéd házában. Feleségével élt rossz viszonyban. E bajon másképpen is segíthetett volna.

— **Elveszett** július 31.-én délután a martjanci-fokovcei országoton egy enyves kocsiponyva. A megtaláló közölje címét vagy személyesen jelentkezzen a Prekmurska Tiskarnában. Jutalmat kap.

— **Vármegyei utak** I. osztályába vannak sorolva: D. Lendava—Dobrovnik—Beltinci—M. Sobota—Zsetinci—államhatár, M. Sobota—Martjanci—Boreča—államhatár és Martjanci—Berkovci—államhatár. II. osztályukba pedig: Grabanos—Radinci—Petanjci—Gederovci, M. Sobota—Petanjci, Beltinci—Hotiza—D. Lendava, D. Lendava—Pince, Martjanci—Dobrovnik—államhatár, Krajna—Sotina—államhatár, (Pertoča)—Boreča—Hodos—Dolenci—államhatár, Mačkovci—Domanjšovci—Krčiča és Turnisce— a cvetlini igazg. határig.

— **Belefulladt** a Bednya patakba. Malis Szlávkó csákovcei fiatalember, aki egy társasággal Bukovec község közelében a Bednya patakban fürdött, közben egy örvénybe került, mely a víz alá húzta. Dacára, hogy a jelenlevők segítségére siettek és azonnal a partra vitték, rövidesen ki-

A mi idő számításunk szerint huszonkilencedikén, októberben, — reggel korán szállt fel a léghajó szép időben s megkezdte ismét a nagy légi utat. Az utazás igen kellemesen kezdődött, de Ujfundland vidékén éjszaka oly borzasztó viharba jutott a léghajó, hogy már-már azt hitték az utasok, hogy az orkán mindenestől a tengerbe csapja őket. A Zeppelin azonban minden megpróbáltatást kibírt és szerencsésen átrepülte a vihar zónákat, majd végre Franciaországban a Loire folyó torkolatánál elérte az európai száraz földet. Innen majdnem vízintes egyenesen megy az ut a Boden tóhoz, ahol Fridrichshafen fekszik. Ide a léghajó még csütörtök éjszaka megérkezett, de mivel sötét volt, csak reggel hét órakor szállott le.

A léghajót Fridrichshafenben hihetetlen lelkesedéssel fogadták. Legelőször Eckener dr. szállott ki, akire családja várakozott, azután három kapitánya, kiket szintén családtagjaik fogadtak. A léghajót azután szép las-

san bevontatták a csarnokba, s ott lekövelelték. A hivatalos üdvözlések elmaradtak, mert a léghajó utasai kivoltak merülve.

Este azután fényes lakoma volt, melyen a léghajó minden utasa megjelent, úgy az építő mérnökök, a munkások, tisztviselők mindnyájan.

A Zeppelin uti-naplójából már most meglehetősen állapítani, hogy 68 óra alatt 6920 kilométernyi utat tett meg. Volt a Zeppelinben két érdekes utas: Az elindulás után két óra múlva jelentkezett egy 17 éves fiú, aki egy csomag berakodó ajtón szökött a léghajóra s ő is nyugodtan utazott tovább. A ravasz amerikai fiú Clarence Terhanek, jól sejtette, hogy utközben már nem lesz „hinaus”, hát így csak potyára utazott. Eckener dr. nevetett mikor eléje vezették, adatott neki enni, de azután beosztotta a konyhaszemélyzet közé edényt mosogatni, tisztogatni. A másik utas pedig egy William Ullman nevű ur, aki a felszállásnál ott volt a repülőtéren. Akkor jutott eszébe az utolsó pilanat-

szervengett. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy halálát szívbénulás okozta.

— **A Dráva folyóban,** Orehovica közelében, Csulinovics járásbírósi végrehajtó szolgálati útján egy férfihullát vett észre. Hullát a part melletti fához kötötte, a leletről pedig értesítette a hatóságot. A helyszíntre kiszálló törvényszéki bizottság megállapította, hogy bűntény nem forog fenn, és a temetésre való engedélyt megadta. A szerencsétlenül járt személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

— **Járásí utbizottság** választása f. hó 25.-én fog megejtetni. A választás 6—8 községből álló csoportonként lesz megejtve s tekintettel arra, hogy a politikai pártok fel vannak oszlatva, ez lesz az első politikamentes választás, hol a községek illetve a nép szava fog érvényesülni.

— **Személyi hírek.** Kancler Anton, a maribori törvényszék gyakorló bírája a m. szobotai jbiróság bírójává neveztetett ki. Rupnik, a m. szobotai jbiróság telekkönyvi irodafőtisztje saját kérelmére ugyanazon minőségben a celjei jbirósághoz helyeztetett át.

— **Az idei szárazság** egyre veszedelmesebb helyzetbe hozza a gazdákat. Kukorica, köles, hajdina és tarlórépa termésre nincsen kilátás, bab a kényszerítés miatt már is arattatik, tarlórépa pedig ami elvettezett is annyi értékű mint melyik nem vettettezt. A bős szénatermés után sarju kiégett, az állattenyésztés is vesztélyben van, lóherék pedig a szárazság miatt— aranka áldozatává válnak.

— **Dr. Bauer Antal** zágrebi érsek e hó 10—11-én fényes keretek között ünnepelte pappá szentelésének 50. éves évfordulóját. Bauer érsek Varaždon született és ott tartotta első sztmiséjét. A megjelent főpásztort Varaž-

din város díszpolgárá választották, és ezt a történelmi nevezetességű pecséttel erősítették meg, melyet Korvin Mátyás (Mátyás király ajándékozott a városnak).

ORSZÁG-VILÁG.

— **Királyi herceg keresztelése** e hó 15-én tartatott a blédi kastélyban, amelyről e sorok szerkesztéseig közelebbi adatok nem állanak rendelkezésünkre, ellenben arról olvastunk, hogy Öfelsége nagyszabású amnesztiában részesíti úgy a polgári, mint a katonai bűnösöket.

— **Romániában** Petrozsűny melletti Lupény bányatelepen háromezer bányász valószínűleg olcsó munkabér vagy fokozott munka miatt sztrájkba lépett. A csendőrökkel összeveszttek, mert visszatérésre szölitották fel őket, mire a munkások közporral feleltek. Az adott sortüzre 16 munkás meghalt, 200 megsebesült. Néhány teletorokkal lármázót tartóztattak, a többit sikerült szétverni.

— **Jugoszlávia** kiállítást rendez Genfben a Népszövetség ülésszaka alatt. Ezen kiállításon az ország kulturális, szociális és egészségügyi fejlődését fogja bemutatni.

A német köztársaság 10 éves évfordulója.

A világot felforgató események egyik kimagasló pontját ünnepelte aug. 11-én a Német Birodalom. Ebert Frigyes a köztársaság elnöke 10 évvel ezelőtt

irta alá a weimari alkotmányt, melyet a parlament elfogadott.

Berlinben még javában tombolt a forradalom vihara, mikor a parlament összeült, hogy elfogadja és aláírja az új alkotmányt. Külföld a háboru alatt számtalanszor tett összehasonlítást Bismark és Goethe között. Bizonyára nem minden ok nélkül választották Goethe csöndes városát e célra. Berlin, a hatalmas Bismark birodalom fővárosa összeomlott, legyőzetett, de ugyanakkor föltámadt és fényesen ragyogott Goethe neve a birodalom fölött, azon birodalom fölött, melyet nem lehet megsemmisíteni.

A parlament, a Wieman színházban gyűlt egybe, mely előtt a Ritschel-émlék, Goethe és Schiller alakjaival áll. A nemzet génusza lebegett a képviselők felett, kik tudatták az egész világgal, hogy e naptól kezdve a Német Birodalomban egy új epóha kezdődik. Sok nehézség leküzdésével fogadták el a győztes államok súlyos és igazságtalan béke föltételeit. A munkáspár vezérét Ebert Frigyeset választották meg az első köztársasági elnöknek. De semmi sem fejezte ki a változást annyira, mint a köztársasági alkotmány, melynek alapját Preuss Hugó belügyminiszter dolgozta ki. Csak ezen alkotmány erősítette meg a birodalmat, melyet a veszett háboru aláasott. Ezen alkotmány leverte és megsemmisítette a különféle pártok véres harcait, kik a szovjet részére dolgoztak. Rövidesen eltűnt a szélső baloldali párt, amelyet Oroszország támogatott. Megszűntek a sztrájkok és forrongások, mely nemcsak a veszett háboru által bekövetkezett szétzúllás, hanem a demokrata és a diktátor politika párt között fennálló harcot szolgálta.

Az ünnepélyen Severing belügyminiszter beszédet mondott. Többek között megemlíti, hogy Haágában ülésező államok képviselőinek valószínűleg sikerülni fog a tartós békét kivívni, melyen már 1919 első napjaitól fáradoznak. (Még nem gondolta, hogy a tanácskozások kudarcra végződnek.) Örömmel állapítja meg, hogy az elégedetlenség, mely a köztársaság megalakulásakor fennállott, ma már jóformán megszűnt. Birodalmunk megszabadult a bolsevizmus előretörésektől. Továbbá az örök béke, mely után Németország forrón vágyódik, mindenkorra megmaradjon, mert egy új háboru Európa kulturáját véglegesen megsemmisítené. Bennünket leszereltek — állapítja meg Severing — ezen tény a gyakorlati alapon egyenletlenséget mutat, a leszerelést mi mégis önként végezzük, mert megszűnteti a népek egymás közötti haragját és megbizhatatlan-

ságát. De szomszédaink tovább fegyverkeznek, fejezte be beszédét. Majd Gräner hadügyminiszter mondott üdvözlő beszédet a beteg Müller kancellár helyett.

Az ünnepélyen megjelent Hindenburg köztársasági elök, az összes miniszterek, a diplomácia és számos előkelőség. Az ünnepély befejeztével a Reichstag előtt felvonuló katonaság díszmenete zárta be az ünnepséget.

Miért?

Miért igaz az Hágában, hogy „Az a tény, hogy öt hatalom van egy ellen, nem azt jelenti, hogy feltétlenül az ötnek van igaza” (Snovden) miért nem igaz az pld. Murska Sobotán, ha mindig huszszor többen vannak egy azon helyesnek vélt nézetben? Az igazság kiderítése nem az agyvelők számától, hanem azok minőségétől függ.

SPORT.

Tennis.

Mura—Ljutomer 12:2.

Az elmúlt héten szerdán, csütörtökön és pénteken vendégül látta a ljutomeri tennis klub a Mura fiatal tenniskapitányát. A Murát, Kardos Gabi, Cimperman Marica, Jónás Erzi, Nemecek testvérek és Kardos Jenő képviselték. A mérkőzést nagy fölényrel a Mura nyerte. A győzelem annál értékesebb, mert az itteni játékosok csak két hónapja játszanak, míg a ljutomeriek mind két éves tennis multra tekintenek vissza.

Részletes eredmények: Nemecek L.—Salberger 6:3, 6:4, Nemecek L.—Herndl 6:1, 6:3, Nemecek L.—Krizsanics 6:2, 6:1, Nemecek J.—Salberger 6:3, 6:3, Nemecek J.—Herndl 6:1, 1:6, 6:3, Nemecek J.—Krizsanics 6:2, 6:2, Salberger—Kardos J. 6:4 6:2, Cimperman M.—Ogrinné 2:6, 6:4, 6:4, Cimperman M.—Salbergerné 6:3, 6:3, Kardos G.—Salbergerné 7:5, 6:4, Herzog—Jónás E. 5:7, 6:4, 6:4, Kardos G., Cimperman M.—Salbergerné, Ogrinné 6:3, 6:3, Kardos J.—Herndl 6:8, 6:2, 6:2, Kardos J.—Krizsanics 6:2, 6:2.

A két Nemecek fiunak, Leyrer (Slovénia ex-tennisnajnoka nagy tennis jövőt jósol!

Cs. S. K.—Celje atlétika.

A Cs. S. K. tennisz club játékosai az elmúlt vasárnap revánzs mérkőzést játszottak a celjei atlétikai club játékosaival, akiket 5:3 arányban legyőztek. Az

ban, hogy ő is utazna; ajánlott a rendes viteldijon felül 4000 márkát. Ajánlatát elfogadták s ő azon mód szállt át Európába. Mire ide ért, a stuttgarti amerikai konzul már értesítve lett, hogy neki és a potya utas fiunak adja meg utólagosan a szükséges iratokat.

A Zeppelin hozott magával póstát is. 49.745 levelet-, 51.938 levelező lapot s még néhány száz expressz csomagot. S mivel a rendes postatarifán kívül unciánként a posta még egy dollár külön díjat, levelezőlapokra meg 50 centet szedett Newyorkban, így az egész postaszállítvány után a német birodalmi postának 75.713 dollár jutott.

A léghajó egész útja alatt úgy az amerikai-, mint az európai rádióállomásokkal, valamint a tengeren járó gőzhajókkal állandó összeköttetést tartott fenn, minek óriási előnye volt az utirányítás szempontjából.

A léghajó potya utasának, aki Amerikában golf labda szedegető fiu volt, most jól megy a sora. Egyenlő-

re a stuttgarti konzul gondozza, de hívják minden felé fényes ajánlatokkal, hogy lépjen fel, mutassa magát, így aztán már is bizonyos, hogy jól jövedelmező, könnyű kereset módra lesz kilátása az élelmes amerikusnak.

Eckener doktor, a két amerikai ut tapasztalatait összegezve megállapította, hogy habár a Gráf Zeppelin teljesítő képessége ez alkalommal megfelelő volt is; mégis sokkal erősebb konstrukcióju léghajóra van szükség, hogy a rendszeres oceáni utas forgalomra alkalmas közlekedési eszköz váljék a léghajóból.

Gyorsabb és erősebb léghajókat kell építeni, ha rendes forgalmat akarnak létesíteni Európa és Amerika között. Azt mondta Eckener doktor, hogy aki az Ujfondlandi rémséges éjszakát átélte, csak az tudja megmondani, hogy hová tűntek el sorban azok a pilóták, akik az oceán átrepülését ezen az uton próbálták meg. Mikor már kevéssé kipihenték az utasok az ut fáradaimait, akkor a Zeppelin művek összes személyzete díszes, fáklyás felvonulást rendezett a fridrichschafeni temetőben pihenő Zeppelin gróf sírházhoz!

eredmények a következők: Férfi egyes, Kovacsics—Nosnyák 7:5, 6:2, Nyíri—Nosovskij 9:4, 4:6, 4:6, Legenstein—Urch 3:6, 9:7, 6:2. Ezen mérkőzés második szettjében az ellenfél már 5:0 és förtőlőre vezetett, de Legensteinnek sikerült a három játéknyerő labdát az ellenféllel a hálóba üttetni és erős küzdelem után 9:7-re megnyerni. A kifárasztott játékos ellen a harmadik játszmát könnyen nyerte. Kopjár—Hönigmann 8:6, 8:6, Szocsics—Stösl 6:4, 2:6, 6:2, Beyer—Sternecki 3:6, 2:6. Férfi páros: Kovacsics, Nyíri—ing. Rakus, Nosnyák 2:6, 6:4, 6:3. Ezen párosverseny a szezon legszébb eredménye. Legenstein, Kopjár—Nosovski, Urch 6:4, 6:2. Vasárnap aug. 18-án a tenniszesezők Ptujban versenyeznek.

Közgazdaság.

„Selektor“ nevű gabonatisztító gép bemutatása Gornja Lendaván.

F. hó 11-én eszközöltetett a környékbeli gazdák nagy érdeklődése mellett. A Hofner-Schranck-Clayton-Shuttleworth gyárat Grünberger, a zágrebi fiók igazgatója és Cseh prekmurjei megbízott képviselték, kik szakemberükkel a gép munkáját mutatták be. Egy hiba történt a bemutatásnál, hogy a gép munkáját nem kísérték magyarázatokkal, a mi a lajkusok közt, a gép munkáját illetőleg, különböző megjegyzésekre adott okot. A képzetesebb gazdák és érdeklődők ellenben csak megelégedésüknek adtak kifejezést, mikor a vetőmag előkészítését illetőleg ugyszólván egy tökéletes gépet láthattak, mely a vetőmagnál oly fontos szerepet játszó és a fejlődésre kiható magot súly és nagyság szerint osztályozza, s gyömmagtól megtisztítva egyenes vetőmagot ad ki. Kár, hogy a gép oly drága, de még a magas ára mellett is (49.000 Din.) kifizetődne egymáshoz közelebb fekvő községek részére (3—4) annak beszerzése, a többtermelés elérése végett.

Amint ezen gépbeszerzése, épügy az állattenyésztés fellendítése körüli érdem is Weiss gyógyszerész urat, a g. lendavai uradalom jelenlegi vezetőjét illeti. A „Pengő“ nevű budapesti kiállításon vásárolt 15.000 dináros szimentháli fajbika disze az állatállománynak. Most 19 hónapos és 620 kg. súlyu, fedeztetési díja 100 Din. és 10 kg. zab. A már már elkorcsosult állatállományaink felfrissítésére községeink talán nem kevésbé tehetnék meg ezt, mit az agrár reform által alaposan megnyírbált gor. lendavai uradalom.

J. F. Darling, aki a londoni Midland Bank vezérigazgatója egy általunk már 10 éve dhajtott javaslatot vetett fel, amely éppen jókor jön az Európai Egyesült Államok gondolatához: az európai államok közös valutát létesítsenek. Állítólag, így a harc könnyebb lenne a dollár diktatúrája ellen. Ő már tizenkét éve foglalkozik e kérdéssel s nagy szakértői tudománya szerint most már végre egészen aktuálisnak találja a megvalósítást.

A Young-tervezet alapján úgy is felállítják a nemzetközi bankot, ennek kellene az új egyetemes valutát kiadni.

A dollárral szemben Európának meg kell vinni a maga szabadságharcát, de ahhoz okvetlenül közös európai valutára van szükség, mert a helyzett folyvást válságosabbá válik, amíg a krízis be nem következik, (ez pedig elkerülhetetlenül be fog következni. Szerk.) de akkor készen kell vele lennünk, hogy általa megvédhessük az érdekeinket. Hogy az aranykészlet felszabadulhasson és azt a bankon kívül álló országba intézett kifizetésekre lehessen fordítani, nemzetközi bankjegyeket kellene kibocsátani, mert ezzel lehetővé válnék, hogy a bankbeli országok készpénz nélkül teljesíthetik maguk között a fizetéseket.

Csakis így válna feleslegesé itt a dollár és lerázhatná magáról az ő diktatúráját. Darling azt mondja s e jelszavától bizonyosan viszhangzani fog egész Európa, mert egészséges eszme: „Európa valutát egyesüljete“. Ha Hoover valóban világra hozza az új védvámtervét, amellyel lehetlenné teszi, hogy európai államok áruban róják le adóságaikat, akkor nem is marad más hátra a zsákucába szorított európai államoknak, minthogy a nemzetközi valuta behozatalával rántsák ki magukat a teljes kihasználástól.

Meleg, helyesebben fekete nap volt a newyorki tőzsdén a pénteki nap. Mi oka lehetett annak, hogy a bankkamatlábót emelni kellett? Ez a hír végtelen riadalmat okozott, a kedélyek felizgultak, a részvényeket dobálták a piacra, szóval a „pánik“-nak nevezett érzés kapott lábra és ezért az árfolyamvesztés ezerhétsházmillió dollárt tesz ki. A csikágói, bosztoni, clevelandi, sőt az Angol Nemzeti Bank sem tartja szükségesnek a bankráta emelést erre némi megnyugvás volt észlelhető.

A pozsareváci tartományi vasut építését megkezdtek.

A szombori kiállítást megnyitották. Gyurics Mihály földmívelésügyi miniszteri kiküldött, Matkovics Dobrica főispán és Lalasević Joca ünnepélyes meg-

nyitó beszédeket tartottak és országos jelentőségűnek mondták e kiállítást.

Gazdálkodás.

Figyelmeztetés. Most van legalkalmasabb idő ahhoz, hogy a hizóba veendő sovány emse sertéseinket, nemkülönben a fél és háromnegyed éves kocáinkat, melyek tenyésztésre nem alkalmasak, ugyszintén mindazon him baromfikat, melyek tenyészapának nem valók, két napi előzetes koplalás után állatorvossal ivartalaníttassuk. Nagyon szívesen dijemtősen megadom a gazdálkodók részére a szükséges további felvilágosításokat, utbaigazításokat, ha levéllel vagy személyesen hozzám fordulnak. Mindenesetre legjobb, ha az ivartalanításokat az egész községben egyszerre elhatározzák, de ez persze nem okvetlenül szükséges, mert egyeseket is el lehet végezni s legalább tanul a bizalmatlanabb is az okosabbtól. Az ilyen operációt természetesen csak akkor ajánlatos végeztetni, ha a községben sem a sertések, sem a baromfiakra veszélyes ragályos betegség nem uralkodik. Azt hiszem, hogy Prekmurje gazdáit felesleges felvilágosítani az ivartalanítás előnyeire. A legfőbb előny, hogy az ivartalanított állat nyugodt természetű, nem görög, tehát nem soványodik a görögési időszakok alatt, melyek 21—28 naponként jelentkeznek. Nagyon kevés eleségre is meghizik, a husuk porhanyó, finom rostu, kellemes ízű.

Tessék bátran hozzám fordulni e tárgyban ingyen adok utmutatást.

NEMES, állatorvos.

Szerkesztő üzenete.

Zs. L. D. L. Örvendek, hogy önzetlenül hajlandó szerény magyarnyelvű lapunk számára munkálkodni. Fogadja érte hálás köszönetemet. Ritkán tulzok, jelen esetben pedig egyáltalán szó sem lehet róla. üdv.

K. D. K. Küldeményét köszönöm. Amiatt ne zugolódjék kérem senki, hogy néha kétoldalnji terjedelemben jelent meg. Lemondani pedig éppen nem helyes. Nem az én hibából kifolyólag jelent meg (összesen kétszer) félterjedelemben. a lap. dv. Ü

K. J. Cs. Nagyon kérem szíveskedjék valamely horvát lapból egy-egy politikai eseményt ha tud horvátul. magyarul közölni rövid pár szóval lefordítva. A multkori bombarobbanásról mi itt semmit sem tudunk, mert nem tudunk horvátul. Hálás köszönet az eddigi kedvességeért. Üdv.

Megérkeztek a legújabb őszi és téli divatlapok

Kaphatók: HAHN IZIDOR papirkereskedésében MURSKA SOBOTA.

Vsakovrstne surove in svinjske kože küpüje po najvišji dnevni ceni FRANC TRAUTMANN Murška Sobota Cerkevna ul. 191.

Dobrovnik község nyilvános árlejtésen

kiadja 25-én d. u. 2 órakor a siralomház építését összes anyaggal együtt. Az érdekelt felek bővebb felvilágosítást a községi irodában kaphatnak.

Január elsejétől, falusi, közönségesen menő KORCSMA

bérbe vehető. Ha a bérbevevőnek úgy tetszik, 10—12 holdig menő szántóföld, sőt esetleg ezer tőkéig menő szőlőt is kaphat egyuttal bérbe. Csakis komoly barbevevő érdeklődjék a Muravidék szerkesztőjénél!

Legjobb kerékpárok valamint alkatrészek jutányosan kaphatók Nemezc János vas- és géphereskedésben Murška Sobota.

Terjessze és olvassa a „Muravidék“-et!